Finnwatch ry:n lausunto
valtiovarainvaliokunnan verojaostolle
21.5.2025

Asia: HE 44/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 46 ja 55 §:n muuttamisesta

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainvaliokunnan verojaostolle tuloverolain metsävähennystä koskeviin säännöksiin esitetyistä muutoksista.

Finnwatch katsoo, ettei hallituksen esityksessä ehdotettuja lakimuutoksia tule toteuttaa. Hakkuutuloja saaviin metsänomistajiin kohdistuvan verotuen (ja sen myötä hakkuumäärien) kasvattamiselle tilanteessa, jossa valtion talouden tasapainotus on ollut hallituksen keskeisin tavoite ja hakkuiden korkea taso uhkaa jo nykyisellään ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden saavuttamista, ei ole perusteita. Metsävähennysjärjestelmän toimivuus yhdessä perintö-, lahja- ja sukupolvenvaihdossäännösten kanssa tulisi sen sijaan ottaa kriittiseen arviointiin.

Metsävähennyksessä on kyse useimmiten lopulliseksi muodostuvasta veroedusta

Metsävähennys on metsätuloa saavan luonnollisen henkilön, kuolinpesän ja näiden muodostaman verotusyhtymän sekä yhteisetuuden verotuksessa tehtävä laskennallinen verovähennys, joka pienentää veronalaisen metsätulon määrää. Metsätulosta eli esimerkiksi puun myynnistä saadusta tulosta saa tehdä nykyisin enimmillään 60 prosenttiin verovuoden metsätulosta yltävän vähennyksen, kunhan kumulatiivinen metsävähennyksen kokonaismäärä ei nouse yli 60 prosenttiin metsäkiinteistöjen hankintamenosta. Jos metsäkiinteistö myöhemmin myydään, verotuksessa aiemmin vähennetyt metsävähennykset lisätään myyntivoittoon. Tällä tavoin metsävähennyksen on ajateltu vaikuttavan lähinnä siihen, miten metsätulojen verotus jaksottuu ajallisesti.

Metsävähennyksen ideana on ollut mahdollistaa metsäkiinteistön hankintamenon vähentäminen sitä mukaan, kun metsästä saadaan hakkuutuloa. Tälle on nähty tarve, koska iso osa metsäkiinteistön arvosta ja hankintamenosta kohdistuu tosiasiallisesti puustoon eikä maapohjaan. Ilman metsävähennystä metsätulon saaja maksaisi korkeampaa veroa saamistaan puunmyyntituloista, ja hakatun metsäkiinteistön myöhemmällä myyntihetkellä tuloutuisi puolestaan iso vähennyskelpoinen myyntitappio. Metsävähennys siirtää siis verotusta eteenpäin metsäkiinteistön myyntihetkeen mahdollistamalla hankintamenon normaalia aikaisemman vähentämisen. Teoriassa kyse on siten verotuksen viivästyttämisestä.

Tosiasiallisesti metsävähennyksestä saatu veroetu jää kuitenkin useimmiten lopulliseksi, koska vapailla markkinoilla tapahtuvan kaupan sijaan metsäkiinteistöt siirtyvät huomattavasti useammin seuraavalle omistajalle perintönä, lahjana tai sukupolvenvaihdosluovutuksena. Näissä tilanteissa käytetyt metsävähennykset eivät tuloudu luovutusvoiton verotuksessa. Sukupolvenvaihdonluovutuksessa syntyy lisäksi kokonaan uutta metsävähennyspohjaa seuraavan omistajan käytettäväksi. Tätä metsävähennyssäännösten ja sukupolvenvaihdoshuojennussäännösten yhdessä luomaa lopputulemaa on pidetty

Finnwatch ry, Malminrinne 1 B, 00180 Helsinki
www.finnwatch.org

tutkimuskirjallisuudessa verojärjestelmän porsaanreikänä[1]. Kyseessä ei ole mikään rajattua poikkeustilannetta ja harvoja verovelvollisia koskeva porsaanreikä, sillä tiettävästi perintöjen, lahjojen ja vanhemmilta tai muilta sukulaisilta tehtyjen ostojen osuus on noin 80 prosenttia kaikista yksityishenkilöiden metsätilasaannoista[2]. Näin ollen mainitusta porsaanreiästä hyötyy iso osa metsävähennykseen oikeutetuista.

Toinen, pienemmän joukon hyödyntämä porsaanreikä syntyy siitä, että metsävähennys jää tuloutumatta myös tilanteissa, joissa metsäkiinteistö liitetään yhteismetsään. Tämä avaa epätarkoituksenmukaisia verosuunnittelumahdollisuuksia. Jos metsänomistaja esimerkiksi yhdessä toisen metsänomistajan kanssa ensin perustaa yhteismetsän, johon molemmat liittävät omistamansa (ja mahdollisesti kokonaan hakatut) metsäkiinteistöt, ja sen jälkeen myy koko yhteismetsän tai luopuu yhteismetsäosuudestaan, ei aiemmin käytettyjä metsävähennyksiä lisätä henkilöomistajan verotuksessa luovutusvoittoon. Tilanne on tämä, vaikka omistaja olisi ennen yhteismetsän perustamista hyödyntänyt metsävähennyksen täysimääräisesti. Syynä tälle verotuksellisesti erikoiselle tilanteelle on se, että metsävähennysseuranta on verovelvolliskohtainen ja siirtyy metsän yhteismetsään liittämisen yhteydessä metsän aiemmin omistaneelta henkilöltä yhteismetsälle[3]. Koska myös metsän liittäminen yhteismetsään on mahdollista toteuttaa ilman luovutusvoittoverotusta, tarjoaa tällainen järjestely metsänomistajalle helpon keinon välttyä metsävähennyksen tuloutumiselta luovutuksen yhteydessä.

Metsävähennys johtaa jo nykyisellään metsätulojen erittäin kevyeeseen verotukseen

Metsävähennys keventää metsätulojen verotusta merkittävästi. Siinä missä pääomatulojen nimellinen veroaste on joko 30 tai 34 prosenttia, metsävähennys laskee jo nykyisellään metsätulon veroasteen kolmannekseen tästä. Yhdessä tulosta automaattisesti tehtävän yrittäjävähennyksen kanssa puun myyntituloista maksettava vero asettuu 11–13 prosenttiin[4]. Näiden vähennysten lisäksi metsätulon saajalla voi olla oikeus myös menovarauksen, tuhovarauksen tai metsälahjavähennyksen käyttöön. Kaikki edellä mainitut joko alentavat tai lykkäävät metsätulosta maksettavan veron määrää entisestään.[5]

---

[1] Isotalo, K. & Linnakangas, E. (2023). Verotuet, verosanktiot ja eriarvo tulo- ja varallisuusverotuksessa, s. 437-440. https://helda.helsinki.fi/items/3cacc474-50e5-44b3-9fec-53105ccd8cf0

[2] Karppinen, H., Hänninen, H. & Horne, P. (2020). Suomalainen metsänomistaja 2020. Luonnonvarakeskus. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 30/2020, s. 36–37: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-961-3

[3] Verohallinto. (23.6.2022). Syventävä vero-ohje yhteisetuuksien tuloverotuksesta, luku 5.3. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/87053/yhteisetuuksien-tuloverotus2/#5.3-yhteisetuusosuuden-luovuttamisen-veroseuraamukset

[4] Veroaste laskettavissa seuraavasti, kun verovuoden pääomatulojen määrä jää alle 30 000 euroon ja tuloihin sovelletaan matalampaa 30 % pääomatuloveroastetta (X=metsätulo). Veroaste = (X*0,4*0,95*0,3)/X

[5] Viitala, E-J., Finér, S., Hietanen, S. & al. (2022). Metsärahastot : Oikeudelliset rakenteet, verotusasema ja toiminta Suomessa. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 99/2022. Luonnonvarakeskus. s. 82: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-560-6

Finnwatch ry, Malminrinne 1 B, 00180 Helsinki
www.finnwatch.org

Luonteensa vuoksi metsävähennys katsotaan verotueksi. Valtiovarainministeriön mukaan verotuen määrä nousee vuosina 2023–2025 noin 72–74 miljoonaan euroon[6], jos muutoksia sen tasoon ei tehdä. Verotuki kohdistuu melko pieneen joukkoon verovelvollisia: metsävähennystä on hyödyntänyt keskimäärin noin 15 000 verovelvollista. Keskimääräinen vuotuinen verohyöty per metsävähennyksen käyttäjä asettuu siten nykyisellään noin 5 000 euroon.[7] Nyt esitetyt muutokset kasvattavat verotuen määrää ja verovelvolliskohtaista veroetua entisestään.

Hallituksen perustelut metsävähennyksen korotukselle heikot

Hallituksen esityksessä esitetään, että molemmat rajat eli sekä metsätulon määrään sidottu verovuosikohtainen yläraja että metsäkiinteistöjen hankintahintaan sidottu vähennyksen kokonaismäärä nostettaisiin nykyisestä 60 prosentista 75 prosenttiin.

Kokonaismäärän nostoa perustellaan sillä, että puuston hakkuuarvo muodostaa Maanmittauslaitoksen tietojen perusteella noin 80 prosenttia metsäkiinteistön hankintahinnasta. Hallituksen esityksen mukaan metsävähennyksen kokonaismäärän tulisi olla lähellä samaa lukua, jotta puuston myyntitulosta saataisiin vähennettyä puuston osuus hankintamenosta ja maapohjan myyntihinnasta vähennettäisiin vain tosiasiallisesti maapohjaan kohdistuva osuus. Tätä voisi pitää perusteltuna logiikkana, jos tilanne olisi se, että metsäkiinteistöt vaihtaisivat omistajaa usein ja nimenomaan markkinaehtoisella kaupalla, jolloin aiemmin tehtyjä metsävähennyksiä vastaava verotettava tulo myös tosiasiallisesti tuloutuisi kaupan yhteydessä. Tilanne ei kuitenkaan ole tämä. Metsäomistus on hyvin pitkäikäistä ja metsät vaihtavat tyypillisesti omistajaa perinnön, lahjan tai sukupolvenhuojennusluovutuksen kautta, jolloin myyntivoittoverotus jää toteutumatta. Veroedusta muodostuu tällöin lopullinen. Tämä huomioon ottaen metsävähennyksen korotuksessa on kyse ennemminkin pysyvän veroedun korotuksesta kuin tulon ja menon aiempaa täsmällisemmästä ajallisesta kohdistamisesta.

Vuosittaisen enimmäismäärän noston perustelut ovat hallituksen esityksessä vieläkin hatarammat. Muutosta perustellaan lähinnä sillä, että selkeyden vuoksi molemmat metsävähennykseen liittyvät prosentit on hyvä asettaa saman suuruisiksi. Muutoksen kerrotaan hyödyttävän erityisesti niitä, jotka aikovat myydä puuta pian metsätilan hankkimisen jälkeen. Aiemmin lausuntokierroksella olleesta hallituksen esitysluonnoksesta ei käynyt lainkaan ilmi, miksi tällaisia pian metsätilan hankinnan jälkeen tapahtuvia hakkuita

[6] Valtiovarainministeriö. (2024). Verotuet 2023–2025, s. 15: https://vm.fi/documents/10623/15806635/Verotuet%202023%E2%80%932025.pdf/47a20592-6d4b-c4f2-5c93-13eff08277ec/Verotuet%202023%E2%80%932025.pdf

[7] Valtiontalouden tarkastusvirasto. (2023). Tuloksellisuustarkastuskertomus: Yksityismetsätalouden tuet ja korvaukset – Puuntuotannon edistäminen ja luonnon monimuotoisuus. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset 13/2023, s. 50: https://www.vtv.fi/app/uploads/2023/10/VTV-Tarkastus-13-2023-Yksityismetsatalouden-tuet-ja-korvaukset.pdf

haluttaisiin tukea. Nyt esityksen tavoitteita on täydennetty tältä osin ja esityksen tavoitteen kerrotaan olevan “kannustaa metsänomistajia aktiivisen metsätalouden harjoittamiseen ja turvata metsäteollisuuden raakapuun saatavuus”. Tämä siitä huolimatta, etteivät Suomen nykyisetkään hakkuutasot ole enää kestävällä tasolla[8].

Muutoksella olisi useita haitallisia vaikutuksia

Ehdotettujen lakimuutosten seurauksena puun myynnistä saatavien tulojen veroaste laskisi nykyisestä 11–13 prosentista noin 7–8 prosenttiin (yrittäjävähennys huomioiden). Verotaso on poikkeuksellisen matala verrattuna siihen, miten muita pääomatuloja Suomessa verotetaan. Muutoksen arvioidaan pienentävän verotuloja noin 32 miljoonalla eurolla. Veromenetysarvion todetaan kuitenkin olevan ala-arvio eli todellisuudessa verotulot voisivat laskea enemmänkin. Nykyisessä taloustilanteessa tällaiselle pieneen joukkoon kohdistuvalle veronkevennykselle pitäisi olla painavat perusteet. Nyt sellaisia ei ole esitetty.

Vaikutusarvion mukaan muutos muun muassa lisäisi kannusteita toteuttaa sukupolvenvaihdos ja kannustaisi metsänomistajia hankkimaan lisää metsää. Jää epäselväksi, miksi metsänomistajia tulisi kannustaa sukupolvenvaihdoksiin tai metsähankintoihin. Haitallisimpana vaikutuksena voidaan kuitenkin pitää sitä, että keventäessään puunmyynnin verotusta muutos kannustaisi metsänomistajia lisäämään hakkuiden määrää. Hakkuiden lisäämiseen kannustaminen tilanteessa, jossa jo nykyiset hakkuumäärät on todettu ilmaston ja biodiversiteetin kannalta liiallisiksi ja Suomen ilmastotavoitteet vaarantaviksi, olisi hyvin vastuutonta. Finnwatch katsoo, ettei ehdotettuja lakimuutoksia tule toteuttaa. Sen sijaan hallituksen tulisi arvioida kriittisesti sitä, onko nykymuotoiselle metsävähennykselle ylipäätään järkeviä perusteita ja millä tavoin järjestelmää tulisi muuttaa, jotta veroedusta ei perintö-, lahja- ja sukupolvenvaihdostilanteissa muodostuisi lopullinen.

[8] Suomen ilmastopaneeli. (15.4.2025). Ilmastopaneelin muistio ja raportti: Ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii nopeita korjaavia toimia maankäyttösektorilla. Haettu 20.5.2025 osoitteesta: https://ilmastopaneeli.fi/ilmastopaneelin-muistio-ja-raportti-ilmastotavoitteiden-saavuttaminen-vaatii-nopeita-korjaavia-toimia-maankayttosektorilla/